

- mówmy do dziecka spokojnie, wyraźnie;
- nie śmiejemy się z jego trudności artykulacyjnych, nie naśladujemy wadliwej wymowy, nie onieśmialajmy dziecka wśród rówieśników;
- umożliwiamy dziecku szeroki kontakt z rówieśnikami w zabawie oraz edukację przedszkolną;
- mowa otoczenia powinna być poprawna, do dziecka trzeba mówić wolno, dokładnie i wyraźnie, trzeba zaniechać sztucznego spieszczania i używania tzw. języka dziecięcego;
- dziecko powinno reagować na aktywność uczuciową i słowną otoczenia, z początku jest to uśmiech, ruch rączki, przegięcie ciała. Szybko jednak nastąpią reakcje głosowe. Gdy ich brak, trzeba koniecznie zbadać słuch dziecka, gdyż może być on osłabiony;
- absolutnie nie wolno krępować dziecka w reagowaniu na aktywność otoczenia, zachęcamy do mówienia;
- jeśli dziecko ma nieprawidłową budowę narządów mowy (rozszczep warg, dziąseł, podniebienia, zniekształcenia szczęk, uzębienia, wady zgryzu), powinno się bezwzględnie pójść z nim do lekarza specjalisty: chirurga plastyka, ortodonta,
- kiedy dziecko samo zaczyna coraz więcej mówić, nie wolno ignorować dziecka poprzez obojętność lub uwagi, bo wtedy

dziecko zamyka się w sobie, staje się nieufne;.

- nie należy hamować żywiołowego pędu do mowy, trzeba wykorzystać ogromny ładunek uczuciowy, jaki dziecko wkłada w mowę;
- od momentu zdobycia przez dziecko umiejętności mówienia zdaniami nie wolno bezustannie przeszkadzać mu przez ciągłe poprawianie i zmuszanie do poprawnego powtarzania, gdyż dziecko nabawi się kompleksu niższej wartości, straci zaufanie do otoczenia, przestanie mówić;
- dziecko trzyletnie monologuje, ale chce też rozmawiać z otoczeniem, zadaje mnóstwo pytań i przepada za opowiadaniem. Nie wolno lekceważyć tych faktów, gdyż pomaga to dziecku w wysławianiu się, w umiejętności wyrażania swych myśli i uczuć;
- należy sprawdzać czy kształtowanie się mowy dziecka przebiega zgodnie z normą;
- jeśli nie udało się zapobiec powstaniu problemów z mową, konieczna jest pomoc logopedy w ścisłej współpracy z rodzicami.

Wskazówki dla rodziców jak wspierać rozwój mowy i komunikacji dziecka

Przygotowała:
mgr Barbara Bilkiewicz –Señ –logopeda

Ten materiał został opracowany, aby wesprzeć Cię w rozwijaniu mowy i komunikacji Twojego dziecka!!!

Mowa w sposób szczególny wyróżnia ludzi z otaczającego świata przyrody. Język jest sposobem porozumiewania się, który zdobywamy przebywając wśród innych ludzi. Jest to umiejętność, która kształtuje się etapami i do osiągnięcia której przygotowujemy się już w łonie matki.

Czynniki warunkujące prawidłowy rozwój mowy

Aby rozumieć kierowane do nas wypowiedzi, musimy je słyszeć (a więc słuch), zróżnicować i utożsamiać (a więc rozumienie, kojarzenie) oraz zapamiętać (a więc pamięć).

Mowa jest aktem w procesie porozumiewania się językowego, słownego.

Składa się z czterech składników :

- mówienia
- rozumienia
- tekstu
- języka.

Prawidłowe wymawianie dźwięków mowy (głosek) nie jest

możliwe bez umiejętności efektywnego oddychania, bez wykorzystania w pełni głosu, bez odpowiedniej sprawności ruchomych narządów artykulacyjnych, czyli warg, języka, podniebienia miękkiego i żuchwy oraz prawidłowego zgryzu.

Rozwój mowy dzieli się na okresy wg L. Kaczmarka

Okres melodii (od 0 – 1 roku po urodzeniu)

- głuźnienie (2 – 6 miesiąc)
- gaworzenie (6 – 9 miesiąc)

2. **Okres wyrazu** (1–2 rok)

• powstają pierwsze słowa a dziecko wymawia

- samogłoski (a, o, u, i, e, y)
- spółgłoski (p, pi, b, bi, n, ni, t, d, l)

3. **Okres zdania** (2-3 rok)

• dziecko powinno wymawiać poprawnie wszystkie samogłoski a wyrazy łączyć w zdania

- poprawnie wymawia spółgłoski (m, mi, b, bi, p, pi, f, fi, w, wi, k, ki, g, gi, h, l, li, j, ł, t, d, n, ni, s, z, c, dz)
- pojawiają się: s, z, c, dz oraz czasami: sz, ż, cz, dż.

4. **Okres swoistej mowy dziecka** (3–7 rok)

- utrwalają się głoski: s,z,c,dz
- pojawiają się: sz,ż,cz,dż oraz r.

Na początku rozwoju mowy to głównie Wy, Rodzice jesteście nauczycielami mowy dziecka i od Was zależy w dużej mierze jak będzie się mowa rozwijać.

Dlatego pragnę podać kilka wskazówek, jak postępować, aby ułatwić dziecku nabywanie kompetencji komunikacyjnych:

- rozmawiajmy często z dzieckiem, to bogaci zasób jego słownictwa i daje poczucie bezpieczeństwa i bliskości;
- czytamy książeczki, wierszyki, wyliczanki, uczmy dziecko krótkich tekstów na pamięć, piosenek;
- naśladujemy wraz z dzieckiem odgłosy otoczenia, zwierząt;
- wystukujemy i wyklaskujemy rytmy;
- ćwiczymy sprawność dłoni, poprzez lepienie, malowanie, ugniatanie;
- wykorzystujemy „zabawy paluszkowe”, typu „Idzie rak...”;
- naśladujemy miny przed lustrem, wykonujemy różne ruchy języka, warg w ramach tzw. „gimnastyki buzi i języka”;
- zwracajmy uwagę na prawidłowy tor oddechowy (wdech i wydech – nosem).